

VOORPROEF

Het script voor een serie over opgebrande vrouwen ligt klaar

Margot Poll grasduint door de binnengekomen boeken en geeft haar eerste indruk.

De roman *Schijnvrouw* [1] gaat over een burn-out. Schreef Bregje Hofstede kortgeleden in haar essaybundel *De herontdekking van het lichaam* nog over haar eigen burn-out-ervaringen, Sandra Heerma van Voss schrijft in *Schijnvrouw* over het leven van Emma. Fictie dus, over een hardwerkende juriste van 39 jaar die op een commercieel juridisch advieskantoor werkt als enige vrouw. Wanneer haar mannelijke collega's door het vaderschap hun werk laten verslonzen, trekt Emma er nog eens wat harder aan. Dat zij opgebrand raakt, lijkt niet alleen met haar werk te maken te hebben maar ook met haar vriend, haar moeder en de verhalen over haar vader. Het hoogtepunt van het verhaal speelt zich af met Kerst-

mis en Oud en Nieuw. Daarna moet het leven weer zijn eigen loop nemen, maar doet het dat ook? De roman eindigt op dat moment. Mijn advies: de personages zijn goed neergezet - het script voor een nieuwe serie waarin zo veel vrouwen zich zullen herkennen, kan geschreven worden.

De Britse schrijver Graham Greene (1904-1991), een van de grootste romanschrijvers van de twintigste eeuw, schreef een katholieke trilogie waarvan *The Heart of the Matter* opnieuw is uitgegeven in het Nederlands. *De kern van de zaak* [2] speelt zich af in de Tweede Wereldoorlog in een Britse kolonie in West-Afrika. Het verhaal toont de morele dilemma's van de getrouwde adjunct-commissaris van politie Scobie die verliefd wordt op een jonge weduwe.

Trouw, ontrouw, geloof, medelijden, passie - Greene beschreef het al in 1948. Een jaar later volgde een Nederlandse vertaling van H.J.W. Schaap. Die vertaling is nu herzien en geactualiseerd door Uitgeverij Bantam, net opgericht door Arie Kok, voormalig hoofdredacteur van EO-visie. Op die herziening valt wel wat af te dingen want er staan storende zet- en vertaalfouten in. Dus wie het Engels ook maar enigszins machtig is, doet er goed aan het boek in de oorspronkelijke taal te lezen. Greene's stijl, hoewel gedateerd, is prachtig en zeer toegankelijk. Arie Kok zegt in een interview op de EO-site dat hij 'goede verhalen' wil uitgeven die 'de boel opschudden en morrelen aan je uitgangspunten en je vooroordelen'. Désanne van Brederode, filosoof en schrijver, schrijft in het voorwoord van deze uitgave dat dit boek haar heeft geholpen haar onzekerheden en dilemma's beter te begrijpen. Als dat zo is, voldoet het volledig aan de doelstelling van de uitgever.

Ook The School of Life hoopt met haar indrukwekkende naslagwerk *Grote denkers* [3] aan de hand van 60 filosofen, politieke denkers, sociologen, kunstenaars en schrijvers, inzicht te geven in alledaagse dilemma's maar ook in de 'vreugde en het verdriet van het dagelijkse leven'. Ik vind het altijd wat pretentieus om dat inzicht te garanderen, maar bij nadere bestudering bevat het me hoe gedachteloos en invloed van die 60 denkers uiteen gezet worden. Socioloog Alexis de Tocqueville die probeert ons heel pessimistisch te laten zijn over democratie, de Britse filosoof Thomas Hobbes die antwoord tracht te geven op de vraag waarom je de autoriteiten moet gehoorzamen ook al zijn die niet perfect, of de Weense psychoanalytica Melanie Klein die ons de emotionele gevolgen van de 'goede borst' en de 'slechte borst' verklaart. En dan heb ik de bekende denkers nog niet eens genoemd.

Bij de nieuwe boeken zag ik ook het prachtige *Geen dag zonder Maria* [4]. Het boek verschijnt ter gelegenheid van de tentoonstelling *Maria* in Museum Catharijneconvent Utrecht. Gastconservator en kunsthistorica Désirée Krikhaar maakte een rijk geïllustreerde agenda met bij iedere dag een verhaal of gedicht of wetenswaardigheden over Maria. Op 5 januari bezoeken Fokke & Sukke Maria, op 17 februari verscheen Maria bij de geboorte van Mohammed, op 8 maart lees je over de eerste stapjes van Maria, op 13 maart staat het *Jeruzalem syndroom* beschreven. Verder zijn er letterpuzzels, een blote Maria in ebbehout (17 april) van Elisabet Stienstra, en wie geen interesse heeft in veelal Maria-verering, kan op 16 december een Portugese taart bakken - met Mariakoekjes.

1. Sandra Heerma van Voss: Schijnvrouw. Atlas Contact, Amsterdam. 140 blz. €18,99

2. Graham Greene: De kern van de zaak. Voorwoord Désanne van Brederode. Bantam, 413 blz. €19,95

3. The School of Life: Grote denkers. (vert. Susan Ridder), Nijgh & Van Ditmar, €29,99

4. Désirée Krikhaar: Geen dag zonder Maria. WBOOKS, Zwolle. 374 blz. €24,95

FOTO VAN DE WEEK

FOTO GETTY IMAGES

Nokia 3310 en het eeuwige leven van Snake

Het verlangen naar de Nokia 3310 is het verlangen naar een telefoon die niet ons leven dicteerde.

De aangekondigde wederkomst van de Nokia 3310 telefoon zorgde deze week voor een opwinding die je deed afvragen waarom het toestel ooit van de markt is verdwenen. Mensen schreven odes en zelfs liefdesbrieven aan het ding; het nieuws deed denken aan de sidderingen die Apple vroeger teweegbracht met nieuw snuffjes, alleen ging het nu dus om een opgepoetst museumstuk.

Maar men likkebaardde en smachtte. Dit oversteeg de gebruikelijke weemoed over dingen die verdwenen zijn, zoals flipflo's, Hyves en het touwtje in de brievenbus. Dit raakte ook een diepere snaar dan de reïncarnatie van de Polaroid-film of de terugkeer van de Leopard II-tanks. Dit was hartstocht.

Er klonken grote woorden. De batterijduur van deze Nokia zou het eeuwige leven benaderen. Het toe-

stel zelf was onverwoestbaar, zou zelfs een 'dystopische apocalyps' overleven, schreef iemand - alsof die apocalyps ook nakende was. En het spelletje Snake II werd geprezen als hoogcultuur.

De Nokia 3310 stamt uit het jaar 2000. Er werden er 127 miljoen van verkocht. Het was de tijd dat we de millenniumbug net overleefd hadden, elf september was nog een anonieme nazomerdag en Jody Bernal zong 'Que si que no' - maar dat heeft er verder weinig mee te maken.

Het verlangen naar de 3310 is vooral verlangen naar grip. Heel letterlijk: deze dikke Nokia had de grip van een tennisracket. Maar het was vooral ook de laatste succesvolle gewone, internetloze telefoon. Een telefoon die niet pusherig was, niet meeluurde en voor ons nadacht. Niet ons leven dicteerde.

En volgens de bedrijlijke wetten van de nostalgie projecteren we daar een tijd op waarin we nog zuiver en gefocust waren, toen we niet vluchtig tunderden of aptten en alles uit het leven wilden sleuren, maar alleen als het leven daar echt om vroeg heel zorgvuldig klik-klakkend een sms-bericht componeerden.

Toen jezelf zijn nog een kwestie was van kiezen uit vijf kleuren frontjes.

Dit oversteeg de gebruikelijke weemoed over dingen die verdwenen zijn, zoals flipflo's, Hyves en het touwtje in de brievenbus

Die magische batterijduur was natuurlijk niet magisch: je mobieltje was nooit leeg omdat je er niet zoals nu vier uur per dag aan gekluisterd was. Om diezelfde reden ging-ie ook minder vaak stuk. En wat kon er überhaupt kapot aan die paar pixels van dat grijs-groene postzegel-schermpje.

Het verlangen naar de Nokia 3310 is het verlangen naar een telefoon die je veel minder gebruikte.

Dat is een redelijk verlangen. Maar wat telt zijn de daden. En het wonderlijke is dat de 3310 al die tijd gewoon steeds te koop was - op Marktplaats en eBay weliswaar. Heel gewild is-ie ook niet, gezien het prijsniveau. Hij kost een paar tientjes.

Ik heb er zelf vorig jaar nog een gekocht, omdat ik een toestel wilde waarmee ik offline kon zijn maar toch bereikbaar. Het werkt maar is een paardenmiddel. De inbox begint al na een paar berichtjes te piepen dat-ie vol zit. Een bericht versturen is zo omslachtig als een epos krassen op een kleitablet. Mijn simkaart zit inmiddels weer in mijn smartphone.

De relaunch van de oude Nokia is een kans om onszelf voor de gek te houden, alsof we sterker zijn dan techniek, maar de waarheid is dat we niet zonder de smartphone willen,

die anti-boeddha in onze broekzak. We willen connected zijn. We hebben ons allang overgegeven. We nemen de haat-liefde op de koop toe: de constante neiging je mobiel in de sloot te mikken, maar het niet doen omdat je weet dat je er dan achteraan springt.

Het leven was in 2000 niet eenvoudiger, ook toen klonk de klacht over de verstrooiing. Sterker, dat evangelie van 'constant in touch' begon met de opstarttune van Nokia's 'connecting people', die twee handen die naar elkaar grijpen. De originele gebruikershandleiding rept er al over. En stelt: 'Every minute is vibrant and every day is an adventure'.

In het jaar 2000 klonken min of meer dezelfde klachten over mobieltjes als nu. Ook toen hadden we geen grip op het leven. En was het leven niet continu vibrerend, vaak moest er tijd gedood. Daar heb je nu Candy Crush voor; toen had je Snake. Dat simpele spel is een goede samenvatting van de condition humaine: een slangetje kan niet stoppen met appeltjes eten, net zo lang tot-ie in zijn eigen staart bijt. Maar dan begin je weer een nieuw spel, omdat je verslaafd bent, enzovoorts, tot in eeuwigheid, tot de batterij piept.

Arjen van Veelen

Advertentie

pharosreizen
AUTOVAKANTIES VAN ANWB

Boek en ontvang gratis nachtleje weg. P1-GNWT

vanaf
1249
p.p.

17-daagse autorondreis Noorwegen

HET MOOISTE UITZICHT TER WERELD

Elke bocht een ander uitzicht! Autorijden is tijdens deze rondreis een groot plezier. Je rijdt langs de Noorse zuid kust, prachtige fjorden, de bergen en de hoogvlakte. Ook geniet je van het mooiste uitzicht ter wereld, vanaf de 'Preekstoel' aan de Lysefjord! Bovendien ontdek je steden als Bergen, Stavanger en Oslo.

Inbegrepen	Prijzen	2-pers.
• 15x overnachting met ontbijt in hotels	28/05-10/06	1249
• 1x overnachting in binnenhut Oslo - Kiel	11/06-17/06	1345
• overtocht Hirtshals - Kristiansand met Fjord Line, incl. auto	18/06-24/06	1359
• overtocht Oslo - Kiel met Color Line, incl. auto	25/06-05/08	1379
• reisbescheiden met geheimtips en suggesties route/uitstapjes	06/08-19/08	1399
• ANWB-wegenkaart Zuid-Scandinavië (1 per reservering)	20/08-10/09	1249

Prijzen in € p.p. bij vertrek op zondag. Niet inbegrepen: reserveringskosten (€ 20) en kosten Calamiteitenfonds (€ 2,50). Liever de 12-daagse variant vanaf € 889? Kijk op www.pharosreizen.nl. Wijzigingen voorbehouden.

[fjordline.com](http://www.fjordline.com)

WWW.PHAROSREIZEN.NL/GELEZEN-IN/NRC | 023 - 55 42 870 | ZOEKCODE 17034